

Midwinter Roofvogel-telling 2019

Ype Hoekstra en Wim van de Vegte

Onder redelijk gunstige weersomstandigheden trokken in de eerste tien dagen van februari dit jaar weer maar liefst 44 tellers eropuit om de roofvogelstand in de provincie Utrecht te peilen. Met vrij veel zon, weinig regen en zachte wind was het meestal goed toeven buiten. Zou dat ook leiden tot veel waarnemingen?

Waarnemingen

Daartoe hebben we deze keer eens de resultaten van de laatste vijf jaar op een rij gezet in onderstaande tabel. Met een totaal van 662 waargenomen roofvogels blijkt 2019 een doorsnee jaar te zijn. Al is dit maar een grof gegeven omdat het mede wordt bepaald door fluctuatie in het aantal getelde gebieden door de jaren heen.

Telresultaten van 2015 tot en met 2019

Soort	2015	2016	2017	2018	2019
Blauwe kiekendief	9	2	4	1	
Bruine kiekendief		1			
Buizerd	719	387	434	627	529
Havik	12	13	12	11	16
Rode wouw		1			
Ruigpootbuizerd	4		1		
Slechtvalk	8	7	18	10	9
Smelleken		1		3	
Sperwer	25	18	12	20	15
Torenavalk	124	49	73	124	92
Zeearend			1		1
TOTAAL	901	479	555	796	662
Aantal telgebieden	32	24	29	29	26

Inzoomend op de soorten zien we dat in 2019 slechts zes verschillende roofvogelsoorten zijn geteld. Niet eerder in deze 5-jaarreeks was dat het geval. Soorten die in andere jaren wel geteld werden

Buizerd | Hans van Zummeren

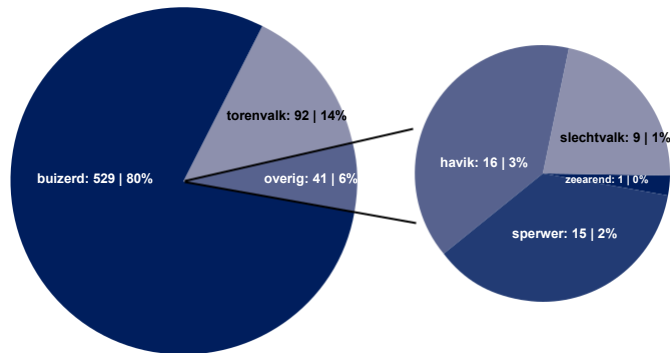
Torenavalk | Richard Pieterse

Havik | Bert Geelmuijden

en nu ontbreken zijn de blauwe en de bruine kiekendief, de ro-de wouw, de ruigpootbuizerd en het smelleken. Met name de blauwe kiekendief lijkt toch met een structurele terugloop bezig; 2019 is het eerste jaar waarin de soort niet werd waargenomen. De aantallen van de wel waargenomen soorten liggen redelijk in de gebruikelijke onderlinge verhoudingen. Onderstaande grafiek laat de aantallen en verhoudingen van dit jaar nog eens precies zien.

Midwinter Roofvoegeltelling 2019 | Eindstand 2019 na 26 gebieden geteld

Wel doet de havik het opmerkelijk goed. In een ouder verslag was al eens opgemerkt dat de havik steeds meer ook in de agrarische gebieden opduikt.

Heel mooi is dat opnieuw de zeearend werd gevonden, voor de tweede keer in de geschiedenis van onze roofvogeltelling. Bert van 't Holt meldde dat het een volwassen vogel betrof in het gebied bij Eemnes. Er is trouwens nog sprake van een tweede exemplaar, waargenomen buiten het telgebied, een overvliegend exemplaar in de buurt van de Lek bij het gebied bij Tull en t Waal.

Opmerkingen/bijzonderheden

Jeroen Steenbergen leverde de extra informatie over de tweede zeearend in het veld 'Opmerkingen/bijzonderheden' op het tel-formulier. Hij meldde hierin ook dat de bosuil weer in zijn 'bekende hol' zat.

Ook andere tellers geven extra waarnemingen in dit deel van het formulier. Zo meldt Michiel van Vliet een bokje dat opvloog, Gerard van Haaf noemt twee raven, Wigle Braaksma noteert een kerkuil, terwijl Toon van de Wolfshaar een steenuil hoorde

roepen. Bert van 't Holt tenslotte doet naast de zeearend ook kond van 18 kleine zwanen, wilde zwaan, pijlstaart, roodhals-gans, twee raven en veel hazen (tientallen).

Biotopen

In onze Midwinter Roofvogeltelling onderscheiden we zes verschillende biotopen. Van ieder telpunt en lijnstuk is de biotoop bepaald. Een eenvoudige vraag lijkt dan: 'In welke biotoop komt deze of gene soort het meeste voor?' Het antwoord uit de cijfers destilleren is toch niet zo eenvoudig, omdat er zeer grote verschillen in aantallen soorten en telpunt-biotopen bestaan. Zo zijn er 529 buizerds waargenomen tegen bijvoorbeeld één zeearend en evenzo zijn er 548 telpunten met de weide- en bouwlandbiotoop tegen bijvoorbeeld negen telpunten met de waterbiotoop.

Met behulp van onderstaande tabel kunnen we toch een en ander afleiden. De tabel laat in de eerste drie kolommen zien welke biotopen er zijn en hoe die over de telpunten verdeeld zijn. De percentages verwijzen naar het totaal aantal, dus bijvoorbeeld: er zijn 41 telpunten met biotoop **Bebouwd**, dat is 6% van het totaal van 726 telpunten (inclusief lijnstukken).

In de volgende kolommen worden aantallen en percentages van de soorten getoond. Zo zijn er 15 buizerds geteld in de bebouwde biotoop, dat is 3% van het totaal aantal getelde buizerds van 529. Die 3% buizerds is minder dan de 6% telpunten. Buizerds worden dus beneden gemiddeld waargenomen in de bebouwde biotoop en de 3% daar is daarom rood gekleurd. Hetzelfde

Slechtvalk | Bert Geelmuijden

Tabel met biotopen, aantal telpunten en soorten per biotoop | # = aantal en % = percentage

TELPUNT BIOTOOP	TELPUNTEN		SOORT											
			buizerd		havik		slechtvalk		sperwer		torenvalk		zeearend	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Bebouwd	41	6%	15	3%		0%		0%	1	7%	4	4%		0%
Bos	100	14%	42	8%	5	31%		0%	3	20%	1	1%		0%
Droog natuurlijk	13	2%	16	3%		0%		0%		0%	2	2%		0%
Nat natuurlijk	15	2%	10	2%	1	6%		0%		0%	1	1%		0%
Water	9	1%	3	1%		0%		0%	1	7%	1	1%		0%
Weide en bouwland	548	75%	443	84%	10	63%	9	100%	10	67%	83	90%	1	100%
TOTAAL	726		529		16		9		15		92		1	

geldt voor de torenvalk. Alleen de sperwer is bovengemiddeld waargenomen in bebouwd gebied, zij het met een twijfelachtige betekenis omdat het maar één waarneming betreft.

In **Bos** zijn zowel havik als sperwer bovengemiddeld vaak waargenomen. De buizerd scoort in het bos ondanks een aantal van 42 waarnemingen toch ruim onder gemiddeld met 8% op 14% telpunten.

De biotoop **Droog Natuurlijk** is weer wel voor de buizerd: 16 waarnemingen maken 3% uit, maar dat is toch meer dan 2% van de telpunten.

Nat Natuurlijk daarentegen zou verrassend genoeg weer voor de havik zijn, maar hier zijn de aantallen zo klein, dat daaruit geen conclusie getrokken kan worden. Dit geldt ook voor de

biotoop- **Water**. Tenslotte de biotoop **Weide en bouwland**; duidelijk de biotoop waar de meeste soorten bovengemiddeld worden waargenomen. Alleen de havik en sperwer scoren hier beneden gemiddeld (ondanks dat ze in deze biotoop hun hoogste aantallen behalen).

Slot | Tot slot rest een hartelijk dank aan de tellers: Bert v 't H, Bert G, Ad v d H, Toon v d W, Ad H, Harry Z, Jack F, Wigle B, Arjan v V, Luuk D, Wouter K, Ed V, Arwin de B, Klaas K, Maria M, Cornelia B, Wim v d V, Janneke K, Alice v H, Leonoor v M, Gerard v H, H. Schuurmans, Michiel v V, Wilco S, Ariëtte v K, Frits F, Meriam M, Nel v M, Ype H, Henk L, Bert v d B, Jeroen S, Guus P, Peter v V, Sjef ten B, Maria V, Marie-Jose S, Wim v L, Rene N, Wim v I, Jan-Willem H, Ewan en Maaïke B, Doortje E, Stefan N. We zien jullie volgend jaar graag terug.

De volgende Midwinter Roofvogeltelling wordt gehouden van zaterdag 1 februari tot en met zondag 9 februari 2020.

Sperwer | René de Waal

Zeearend | Jan van der Greef

